

pasca vitentia. Numq̄ enim pas-
 cua arescent vel marcescent: sed
 semper virent a ppetua erunt.
 Sexto ovīs est animal pacificū
 a quietum. Sic serui dei laborare
 debent vt sint quieti. Thessa. iij.
 Rogamus vos fratres vt abūde
 tis magis a operam detis vt que-
 ti estis. Istam quietem habent il-
 li qui terrena despiciunt a in deo
 amore suum ponunt. Job. xvij.
 Hoc locutus sum vobis: vt in me
 pacem habeatis. in mūdo pressu-
 ram habeatis. Quid quieti? q̄ ni-
 chil in mundo appetere. quid la-
 toriosus q̄ terrenis desiderijs es-
 tuare. Hinc est q̄ israhel sabbatū
 in munere accepit. egiptus p-
 cutitur multitudine muscarū. Cū
 enim tria sunt que naturalit̄ ap-
 petunt quietē. s. corpus. sēsus. a
 animus in mundanis desiderijs is-
 ta quiescere nō p̄nt. Corpus em̄
 sp̄ est in labore a fatigacōe Ecclē.
 xij. Laboravit dives in congregacō-
 ne sbe. Sensus nō p̄nt habere sō-
 num a quietē Cū enim sensū sit
 somnus a talib⁹ fugit. Gen. xij.
 Fugiebat sōnus ab oculis meis
 Ecclē. v. Saturitas diuitis a abun-
 dantia diuitiarū non finit euz dor-
 mare. Animus sp̄ est in sollicitudi-
 ne. Iher. xlix. Turbati sunt pre
 sollicitudine a quiescere nō p̄nt.
 Et q̄ ista tria in avaris sunt qui
 eam habere non p̄nt. Ideo dicit
 Aug⁹. diuitias inuenisti. requi-
 em p̄didisti Cū vigilas de hijs co-

gitas. sūm dormis somnias. In
 die sollicitus. in nocte pauid⁹ sp̄
 existens mendicis. Rogem⁹ ac.

Domnica tertia.

Sermo primus

Modici a non videbitis
 me a itez modici a vi-
 debitis me ac. Jo. xvi.
 Natuāle est inter ami-
 cos q̄ capiunt mutua visione p-
 frui. mutua locutione refici. a cor-
 porali presentia cōsolari. Ideo q̄
 discipuli desiderabant semp̄ vide-
 re xp̄istum. eius verba audire a
 presentia retinere. a ideo cōtrista-
 bantur: q̄ xp̄s de suo recessu mē-
 tionē faciebat: sicut dixit in v̄bis
 premissis. Modici a iam videbi-
 tis me ac. Circa quod sciendum
 q̄ apostoli fue rūt in quadrupli-
 ci statu. Primus in quo erant in
 multo timore. a hoc ante passio-
 nē. Timebant enim sp̄ ne xp̄isti
 presentiam p̄derent. a ad hoc p̄-
 net quod dixit paz supra. Hoc
 autem vobis ab inicio non dixi.
 q̄ vobiscū eram a nunc vado ad
 eum qui misit me. Istum enim ti-
 more generabant in ipsis verba
 tristitie que sup hoc eis sepe repli-
 cabat. Job. xij. Filioi adhuc vo-
 biscum modicum sum. Eius dem
 xij. Adhuc modicum a mund⁹
 iam me non videt. Secundus
 vero status est in quo s̄ fuerunt

in magna tristitia & dolore in toto
& hoc in passione: in toto illo tri
duo in quo ipsum non viderunt: &
ad hoc pertinet illud quod dicitur.
Modicum & non videbitis me. Et il
lud quod sequitur. Amen amen
dico vobis. quod plorabitis & flebi
tis. Tercius status est in quo ha
buerunt gaudium; sed semiplenum
& hoc pro christi resurrectionem. Gau
debant enim de hoc quod christum
presentialiter videbant: sed plene
gaudere non poterant. quod sciebant
quod modico tempore. scilicet diebus cum
eis moraturus erat. & ad hoc perti
net illud quod dixit. Iterum modi
cum & videbitis me. Et illud. Vos
autem tristabimini: sed tristitia
vestra in gaudium mutabitur.
Quae autem verba sic sunt intelligen
da. Et Augustinus. Modicum tempus fuit
in quo non viderunt eum. videlicet il
lud triduum in quo in sepulchro
quiescit & iterum modicum quo eum
viderunt. scilicet illi quadraginta dies
in quibus sepius post resurrectio
nem suam eis apparuit. Nec autem
verba tantum erant obscura:
quod ea intelligere non poterant & ideo
dicebant. Quid est hoc quod dicitur
vobis modicum. Huius autem tri
plex erat causa. Prima secundum Crisostomum.
propter eorum tristitiam que amove
bat a mente eorum ea que diceban
tur. Alia autem erat secundum eundem
contraietas que erat in verbis do
mini dicentis. videbitis & non vi
debitis. Tercia erat. quod credebant

Et hoc pro
et nichil
quod hoc
dicitur
hinc

quod eis pabolice loqueretur. sicut se
pe facere consuevit. Quartus status
est in quo habuerunt plenum
perpetuum gaudium. hoc est in re
dei visione in qua modo sunt. & ad
hoc pertinet illud. Iterum autem
videbitis & gaudebit cor vestrum.
& gaudium vestrum nemo tollet
a vobis. Secundum enim Augustinum
illud intelligitur de gaudio beate
visionis illius de qua dicitur Jo
his. iij. Cum apparuerit similes ei
erimus. quod videbitis cum sicuti
est. Illud enim gaudium nunquam
tollitur: nec sumitur. Augustinus ibidem
Ibi est finis qui sufficit nobis. E
ternus igitur erit. Nec enim suffi
cit nobis finis: nisi cuius non est
finis. Istum autem quadruplicem
statum apostolorum ostendit dominus
per similitudinem mulieris pregnan
tis & parturientis. Talis enim muli
er potest quadrupliciter considerari.
Primo potest esse pregnans. & tunc
est in multo timore. Spiritus enim timet
ne fetus eius peat. Et huic videtur
primus status apostolorum in quo
spiritus timebant ne christus ab eis rece
deret. Secundum potest esse in partu & tunc
est in multo dolore propter ventris
cruciatum. & huic videtur secundus sta
tus apostolorum in quo fuerunt in mul
ta tristitia tempore passionis christi. Ter
cio potest esse post partum. & hoc dividit
tur in uno potest esse post partum. & tunc ha
bet gaudium semiplenum. & huic
videtur tertius status apostolorum. potest
post resurrectionem christi semiplenum

gaudium habuerit. Alio modo prout masculinum peperit tunc habet gaudium plenum et perfectum et huic respondet quartus status apostolorum in quo modo sunt. quod habent plenum gaudium et perfectum. Unde dicit Augustinus ibidem Parturitio autem partus gaudio comparatur. quod tunc maxime esse consuevit: quando non puella sed puer nascitur. Istum quadam plenam statum habent serui dei. Sunt enim in timore merore. gaudio semipleno et gaudio perfecto. In timore enim sunt ne deum amittant. sicut propheta conuersabatur se amisisse deum dicens. Redde mihi leticiam salutatis tue et spiritum principaliem. Sed notandum quod deus ab aliquibus recedit et irreducibilis. et ab aliquibus recedit et reducibilis. et ab aliquibus nunquam recedit. et ideo non oportet ut recedat. Et ista triplex differentia fuit in christi familia quam habuit in hac vita. fuit enim vnus. scilicet iudas a quo christus recessit et nunquam rediit. fuit alius. scilicet petrus a quo recessit quando ipsum negauit. sed statim rediit. quando scilicet amare fleuit. Et alia fuit beata virgo a qua nunquam recessit et ideo redire non oportuit. Ista triplex differentia quotidie inuenitur et simile potest considerari in sole. Sol enim aliquas partes nunquam illuminat. scilicet regionem infernalem. aliquas illuminat et aliquando non sicut nostram habitationem. aliquas

semper illuminat. sicut illa que sunt supra se. ut dicit dyonysius. Similiter in hominibus sunt quidam a quibus sol iusticie recedit et nunquam recedit et illuminat sicut sunt durici et obstinati qui deum expellunt et ne ad eos redeat malis operibus condicunt. Job. xxi. Dixerunt domino deo: recede a nobis. Ecce quod deum expellunt. Scientiam viarum tuarum non habemus. Ecce ne redeat condicunt. Et dem. xxxiij. Ipsi fuerunt rebelles lumini. Isti sunt qui dixerunt psal. xxx. Deferte a me viam. declinate a me semitam. cesset a facie nostra sanctus israel. Robunt enim quod deus ad eos redeat. nec per viam mandatorum. nec per semitam consiliorum. nec quod illumnet per inspirationem faciem mentis eorum. Alii sunt a quibus deus recedit et postea redit. sicut penitentes. a quibus recessit per culpam. et redit per penitentiam. Iher. xvij. Si penam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum aduersus eam non agam. et penitebo super malo quod cogitavi ut facerem ei. Zach. Conuertimini ad me et ego conuertar ad vos. Tales sunt viri sancti a quibus modicum iocunditas et contemplationis subtrahit ut feruentius requiratur et fortius teneatur. Ber. Subtrahit se ut feruentius requiratur et fortius teneatur. Preteritis teneat vult. ab eis reuocari. Et tamen illud modicum quo se subtrahit videtur eis valde longum. Ite. O modicum non modicum. O modicum

no
pe

pie domine. Modicum dicitis quo
non videam? te. Saluum sit verbum
domini mei. longum est. multum mi-
nis: verumtamen verum et mobi-
cum et non modicum vocas. Alij sunt
a quibus nunquam recedit: eo quod vio-
lenter eum tenent. Cant. iij. dicit.
Tenui eum nec dimittam Amb.
Vim deo facimus non oppellendo:
sed flendo. non puocando iniurijs
sed latius exorando. non per super-
biam blasphemando sed per humi-
litate merendo. O bonaviolen-
tia que non indignatione percutitur
sed misericordia condonatur. Secun-
do serui dei sunt in merore: et hoc
quadruplici de causa que signat
Iudam ubi legitur quod suspiravit ap-
erit sedes in asino et dixit patri suo.
Terram arenentem et australem de-
disti mihi: iunge et irrigua. Debitus
ei irriguum superius et inferius. A-
perit sedes in asino est anima presi-
dens corpori suo quadrupliciter.
Primo quod mentem suam habuit aridam ab
humore deuotionis interne. et hoc
est habere terram arenentem. Ps. Anima
mea sicut terra sine aqua tibi. Ec-
cle. li. anime nostre sitiunt vehem-
enter. Secundo plorat quod habet
adhuc corpus inflammatum igne
concupiscentie et hoc est habere ter-
ram australem. propter quod dicit ap-
ostolus Roma. vij. Infelix ego
homo: quis me liberabit de corpore
mortis huius. Tercio plorat per
dilationem superne patrie. et hoc est
habere irriguum superius. Ps. Su-

per flumina babilonis illic sedij
et fleuim? dum recordaremur tui
syon. Quarto plorat pro incola-
tu presentis miserie et hoc est irri-
guum habere inferius et superius.
Ps. Deu michi quod incolatus me-
us prolongatus est. Tercio serui
dei habent consolationem et gaudi-
um sed semiplenum. Quod signifi-
catur est. iij. Re. xij. vbi dicitur quod
deus per coruos misit helpe mane
et vespere panes et carnes: sed bibe-
bat aquam de torrente Ille panes et
carne vescitur: qui celesti contem-
platione nutrit: que maxime ex
meditatione diuinitatis et huma-
nitatis percipitur. Sed ista consola-
tio ex tribus deficit. Primo. qui
a habet imperfectionem. et hoc sig-
nificatur quod dabatur in mane et in
vespere et non in meridie. In mane
et vespere est lux et calor: sed imperfe-
ctionis. in meridie vero perfectus
Beatus qui pascitur in meridie:
vnde perfecta dei cognitione et dilecti-
one. Canticoz. Indica michi vbi
cubes et vbi pascas in meridie
In presenti enim pascunt in ma-
ne et in vespere. quod imperfe-
cti deum cognoscunt et diligunt. ad Choz. iij.
Nunc cognosco ex parte Secundo
quod habent admixtionem que admi-
xtio causatur ex corpore corruptio-
ne. vel mundi persecutione. quod no-
tatur per hoc quod bibeat aquam de
torrente. Vsa. primo Vinum tuum
mixtum est aqua Tercio quod ha-
bet terminationem. quod notat per h-

173 168

q̄ deus sibi cibum istum infantiz
subtraxerat q̄ vadēs ad sarepta
sydonie: buccellā panis vix h̄re
potuit deus em̄ viris spiritalibz
sepe cōsolationes spiritalis sub
trahit adeo vt modicum habere
non poterunt. a hoc facit siue vt
in humilitate cōseruent. **Ch. xx**
Ne magnitudo reuelationū aē. si
ue vt in inanis securitas videretur.
q̄ est mater negligencie. **Grego.**
dum mens seciā redditur in tō ^{serm.}
porem vertitur. **Quarto** dei habet
gaudiū plenū. a hoc put sunt in
vita beata. q̄ quidē catur ex dei
visione. Et ideo dicit. **Iteū** autē
videloz a gaudebit cor vestrū.
De quavisione d̄: **Job. xxxij** Vi
debit faciē eius in iubilo. **Ps. v.**
In quē desiderāt angeli p̄spicere.
Math. xvij Angeli eoz semp vi
dent faciē patris mei. **Sed** greg.
facit questionē in mō. Qui vidēt
quō videre desiderāt. Et si videre de
siderant quō vident. **Rūdeo.** Desi
derium inquit anxietatem h̄. an
xietas penā. facietas vero fastidi
um. Ne ḡ in desiderio sit anxietas
desiderantes satiant. ne vero sit in
satiēte fastidiū satiari desiderāt
Erit ḡ nobis delcābiliter imp̄sta
simul sitis a facietas: sed longe
abert a siti necitas. longe a facie
tate fastidiū. q̄ sitientes satiabū
tur a satiati sitient.

Sermo secundus.

Mulier cū parit tristitiaz
habet. q̄ venit hora eius
aē vbi supra. **Inter** bo
nos a malos hoc distat q̄ malivo
lunt festum facere ante vigilias.
volentes nunc gaudere t̄p aliter.
a ideo in futuro facient vigilias.
post festum. q̄ flebunt eternalit̄
Alij sunt qui volūt ire de festo ad
festum. de gaudio p̄siti ad gaudi
um felicitatis eterne. Cōtra quos
dicit **Iheronim⁹**. Difficile immo
a impossibile est vt aliquis frua
tur bonis presentibus a futuris.
vt de delicijs transeat ad delicias
vt hic ventrem ibi mentes imple
at. a in vtroq; seculo sit plenus.
in vtroq; appareat gloriosus. **Bo
ni** igitur hic faciunt vigiliam in
actu penitentie. a ideo proueniunt
ad festum iocunditatis eterne. a
hoc ē quod dicitur in hoc euanḡ.
Mulier cum parit. In verbis igit̄
premissis tria ponuntur. **Primū**
est similitudo mulieris patientis
cum dicitur. mulier parit. **Ista**
mulier significat ecclesiam: siue
quam h̄bz fidelem animam: que
concepit per bona prop̄sita a pa
rit per bona op̄a. De qua dicitur
Apocal. xij. Mulier amicta sole
a luna sub pedibus eius. a in ca
pite eius corona duodecim stella
rum a in vtero habens. a clama
bit parituriens a cruciatur vt pa
riat. Tunc em̄ ista mulier ē ami
cta sole: quādo induta est xp̄isti.

conuersatione: scilicet **h**umilitate. pietate. patientia et obediētia
Roma. xiiij. Induimini dominuz
nostrum ihesum xpm. **P**er lunā
notatur temporalium rerū mobili-
tas. Nam sicut luna mutatur quā
mō est plena. mō est semiplena.
mō vacua: sic mundus aliquā-
do est plenusque alicui dat plenā
consolationē aliquando est semi-
plenus: quā ex vna parte pcedit
consolatio. ex alia tribulatio. **A**
liquādo vacuus: quā dat oīo deso-
lationē. **I**stam lunam sancti viri
sub pedibus habent quē auariciā
sub affectibus hnt. **A**uari enim
nō habent istam lunam sub pedi-
bus sed in capite. quē cupiditate;
habent in mente. **Ps. xl.** Auari-
cia in capite oīm. Debet etiā in ca-
pite habere coronā duodecim stella-
rum: quē debet imitari deo trinam et
exēpla. xij. apostolorū. **P**arit autē
p bona opa sed cū cruciatu. quē te-
ne opando mala sustinet adūsa.
Roma. viij. **O**is creatura ingemis-
cit et p̄turit vsq; adhuc. Sunt autē
aliquę mulieres quę nollent parē.
quę nollent dolorem p̄tus sustine-
re. Sed inter ceteras pprietates li-
lij legit quod succus eius p̄dest mulie-
ri ad piendum. **C**erua etiā quan-
dā herbā comedit quę dicitur aga-
thia quę parere eam facit. **D**icit quod
plūm quod aquila ponit in mīdo suo
lapidē preciosum quū ipsū iuuat
ad pullificandū. **I**stud liliū est
xp̄us quū dicit **Canti. ij.** Ego flos

campi et liliū ouallium. **N**on enim
est flos orti sed campi. quē odor mi-
sericordie sue nō est clausus: sed
apertus. **E**t nō est liliū montū sed
ouallium. quē non crescit in cordi-
bus superborū: sed humiliū. **S**uc-
cus liliū est sanguis xp̄i. **P**er lili-
um signat caro xp̄i. **Ps. xl.** **V**is
caro fenū. **S**icut enim herba primo
virescit. deinde arefcit et postea pu-
trescit: sic hō virescit in iuuentute
arefcit in senectute et putrescit in
morte. **P**er lapidē preciosū intelli-
gitur gloria sanctorū quę est lapis
inquantū solida. eterna et precio-
sa. inquantū ineffabilis et a super-
merita lucida. inquantū illi inat-
mentes hōim et corpora. **Ps.** **P**osui
isti in capite eius coronam de la-
pide precioso. **I**sta tria faciūt quod
hō nō dimittit propter aliqua ad-
uersa quā ipse pariat per bona
opa. **P**rimū est memoria dñi
et p̄ assomis. **A**d heb. xij. **R**ecogi-
tate eum qui talē a p̄dōribus susci-
nuit contradictionē vt non fati-
gemini animis vestris deficientes
Greg. **S**i passio xp̄i ad memoriā
reuoctur nō est aliquid a deo du-
rum quod non equo animo toleret
Secundū est memoria mortis p̄-
prie. **Greg.** **V**alde se sollicitat in
bono opere: qui semper cogitat de
extremo fine. **T**ercium est medi-
tatio celestis glorie. **G**losa super
illud **Jacobi** tercio. **O**mne gau-
dium existimate fratres et cetera
Ne indignemini quod peccatores in

128 169
mundo florent & vos patimini: quia
non est christiane dignitatis in
temporalibus exaltari: sed potius
deprimi. **M**ali igitur nihil habent
in celo: vos nihil in mundo. **S**ed
spem illius boni ad quod tenditis
quicquid in via vobis contingit
gaudere de te tuis. **A**ug⁹. **N**on est mi-
rum si in eternum damnabis. om-
ne quod est in terris. succrescat tibi
in solatium. **S**ed magis mirandum
est quod in eternum salvandis lapi-
des non exurgant in offendiculum.
Secundo ponitur istius mulie-
ris tristitia salubris. cum dicitur.
Tristitiam habet. **Q**ue quidem tri-
stitia causat ex quadruplici cau-
sa. **D**icit enim **G**regorius in morali-
bus scilicet quando aliquis confi-
derat ubi erat. ubi erit & ubi est.
ubi non est. **U**bi inquam erat quia
in peccato. ubi est quia in iudicio
ubi est quia in miseria. ubi non est
quia in gloria. **P**rimo tristari debet
ideo quia fuit in peccato ex eo quod per-
didit deum & omne meritum suum
Michee primo. **F**atiam planduz
velut draconum: & luctum velut
strutionum. **C**amelus draco in in-
sidijsposito. caput cum planta
conterita tunc draco magni pla-
ndum emittit. **S**trutio etiam ova
in pulvere relinquens eorum ob-
liviscitur que aliquando a bestis
conculcantur. & tandem rediens
et ova fracta inueniens luctum fa-
cit maximum. **S**ic peccator plan-
gere debet ad instar draconis qua

perdidit caput id est deum. **E**t ad
instar strutionis: quia perdidit
ova sua id est omnia merita sua &
omnia bona opera sua. **S**ecundo
debet habere tristitiam & timorem
considerando quia erit in iudicio
Psalmista. **A** iudicij enim tuis
timui. **N**am secundum **G**regorium. **S**u-
perius erit iudex iratus. **I**nferius in-
ferius accensus. **A** dextris peccata
accusantia. **A** sinistris demonia
ad infernum trahentia. **T**ertio de-
bet habere tristitiam considerando
quod est in miseria. **P**salmista. **D**eu
mibi quia incolatus meus plon-
gatus est. **N**ec mirum sicut dicit
Crisostomus super **M**atheum. **A**n-
ima in hac vita est potens. sed pe-
regrina. **C**aro vero est infirma: sed
in domo propria. **C**aro igitur quia
est hic domestica: sepe anime do-
minatur. **A**nima vero quia est po-
tens resistit & sepe ad bonum tra-
hit. **I**n futuro autem anima erit
potens & in domo propria. **C**aro ve-
ro infirma & peregrina: & ideo tunc
anima dominabitur carni & quic-
quid voluerit spiritus mox conse-
net corpus. **E**t ponit exemplum
beatus **C**risostomus. **S**i enim ali-
quis potens in domo pauperis hos-
pitatur: pauper ibi iubet. quia in
domo sua est. **D**ives autem aliqua
ibi habet agendi fiduciam: quia
potens est. **S**ed si pauper in domum divi-
tis intravit. non est ausus os apertum
tunc quod peregrinus est. tunc quod pauper est
Quarto debet habere tristitiam

considerando q̄ nō est in gloria.
Ideo suspirabat propheta dicens. Si
cut ceru⁹ desiderat a^c. Ceru⁹ qui se
nescit grauat in cornib⁹. inue
terantur pili. caligant oculi tunc
pugnat cū serpente acum occidit
haustoq; veneno ardentissime si
tit a in flumine se pituens tot⁹ re
nouatus exit. Sic sancti viri pug
nant cū serpente dyabolo carne a
mundo a ardent⁹ sitiunt ad fontē
vite puenire a renouantur in cor
nib⁹ a in virtutib⁹ quia modo eas
habēt imperfectas. p̄. Corin⁹. xiiij.
Cū venerit quod p̄fectū ē. euacua
bitur q̄d ex p̄te est Renouatur in
pelle a in corpore q̄d efficitur cla
rū s̄bile impassibile a immortale
Renouatur in oculis quia quod
nunc vident in enigmate tūc autē
fatie ad fatiem vt dicitur Corin⁹.
xiiij. 37 Tercio ponitur oportunitas
tempis. cum dicitur. Venit hora
ei⁹. In presenti enim tempore est
temp⁹ flendi peccata: in futuro erit
temp⁹ ridendi in gloria. Ecclesi. iij.
Tempus flendi a temp⁹ ridendi
Modo est tempus pugnandi a tra
uitia: tunc autem temp⁹ cessandi
in pace perpetua. Vnde ibidē dici
tur. Temp⁹ belli a tempus pacis
Modo est temp⁹ p̄pter deum mo
dicum p̄dendi. tunc autē erit tem
pus centuplū acquirendi. Ibidē.
Temp⁹ perdendi a temp⁹ acqui
rendi. Augustin⁹ in libro omel.
Quasi fenus traiectum facis cum
deo. Hic das ibi recipis. Hic das

res picturas: ibi res recipis sine fi
ne manuras. Notandum autē
q̄ tempus quadruplex potest oſi
derari. s̄m mundo: in iudicio: in ce
lo a in inferno. In mūdo de tempore
magna est copia a idē ipso vt de
tem⁹ ad bene operandum Gala.
sexto. Dum temp⁹ habemus ope
remur bonum ad omnes a^c. Ad
malum vitandum. Ecclesia. quat
to. Obserua temp⁹ a delina a ma
lo. Et ad salutem. parādā. Co
rint⁹. sexto. Ecce nunc tempus ac
ceptabile a cetera. In hoc em̄ tem
pore qui libet debet oprari p̄i⁹ q̄
tempus recedat. priusq; mors ve
niat: priusq; omnia derelinquat
Eccle. xi. Nescis q̄ temp⁹ pretereat
a mors appropinquet: a relinqs
omnia alijs. In iudicio erit de tē
pore ratio districta. Tunc em̄ de⁹
omne temp⁹ nostr⁹ requirēt a ex
aminabit a s̄c̄m illud nos iudica
bit. Ps̄. Cū accipio tempus: ego
iustitias iudicabo. Berni. Omne tē
pus tibi impensūz requirēt a te
qualiter sit expensūz. Ideo. Sicut nō
peribit capillus de capite: sic nec
momentū de tempore. Ideo sancti
viri diligenter cauēt ne d̄ tempe
aliquid amittant ne de eo in iudi
tio racōnē reddant. Vñ Aug⁹. in
lib. cōfessionū accusat se corā deo
de hoc q̄ araneas muscas capien
tes a canes lepore insequētes libe
ter aliquādo vidit Ideo de hīs se
accusat non q̄ in hīs peccatū sit
sed tempus quod ibi occupabat

170
in bonis meditacionibus expente
re debebat. In celo igitur erit tem
poris perfectio plena. Deut. xxxij.
Adesse festinant tēpa. et ad perfecti
onē. Sed modo est tempus preteri
tū: modo presens modo futurum
Nullus autē tunc annus. nullus au
tē tunc mensis. nulla ebdomada
sed tantū dies vna que nota ē do
mino. neque dies neque nox a tēpo
re respiciunt. In inferno autē
de tēpe magna erit tristitia. Apo
ca. r. Angelus iuravit quod tempus am
plius non erit. sed penitendū. Si
igitur possint habere aliquod tēpis
momentū: carius cēt eis quod si luera
rentur totū mundus quia tūc pos
sent penitere a misericordiā pme
reri. Unde sanctus martinus dixit
dyabolo. Si tu miser ab hominū
infestatione desisteres: ego de deo
confisus tibi veniā impetrare. Sed
quod dyabolus a damnati sunt extra
tempus merendi in malo consue
tudo penitere nō pōt. Seruandū
est igitur quod dicitur Eccl. iij. Quod
cumque potest manus tua instans opus
est: nec opus nec ratio: nec scientia:
nec sapientia erunt apud inferos quod
tūpeas. Homo enim quatuor modis
potest mereri. Primo bonis operibus
Sed hoc ibi non erit: ideo dicit quod
ibi non erit opus. Dammati enim ma
nus ligatas habebunt. a iō nihil bo
ni operari possunt. Mat. xxij. Li
gatis manibus et pedibus autē. Secun
do potest aliquis mereri carnem su
am mortificando a rationi subijci

endo. Sed hoc ibi nō erit. quia ratio
non dominabitur sensualitati. Non
enim vivunt secundum rationem. sed secundum sen
sualitatem furiosam. quod semper erunt
ibi in stridore. turbatione et despe
ratione. Ps. Peccator videbit et
irascetur. Iere. xxxij. Desperavi in
pugnationibus nostris inimicis. Tercio
potest aliquis mereri per fidem in deum
credendo. Sed hoc ibi nō erit. a iō
dicit quod ibi nō erit scientia videlicet
scientia sanctorum quia per fidem deum
non cognoscunt. In hac enim vita
fideles habent deum veram fidem.
In beata autem vita habent apertam
visionem. Sed damnati habent obtene
brationem. Mat. xi. Mittite eum in
tenebras exteriores. Quarto potest
aliquis mereri deum diligendo. Sed
hoc ibi nō est: quia nō est sapientia
et sapida scientia. Damnati enim de
um nō diligunt sed odiunt. Supbia
eorum quod te odit erit: ascendit semper.

¶ Sequitur sermo tertius eius de.

Quam autem pepercit puerum
iam non meminit pressu
re propter gaudium: quia na
tus est homo in mundum et cetera.
ubi supra. Quia penitentiavirorum
multam videbatur habere asperi
tatem tamen leuigari debet confi
derando tante glorie imminuitatem
Et istud ostendit beatus Hieroni
mus quadruplici exemplo dicens
Amaritudinem radicis dulcedo
porri compensat. Pericula maris

Spes portus delectat. Dolorem me
dicē spes salutis mitigat. Qui nu
cleum desiderat: nucem frangat.
Ergo penitentiā agat qui celestia
gaudia vult acquirere. Quantū
ad hoc exemplū ponit. sic dicit.
quā dolorem parturientis alleui
at natiuitas optate prolis. Ideo
dicit. Cum autem peperit puerū
iam non meminit pressuē prop̄
gaudiam. Per hanc designatur
ecclesia siue quelibet fidelis anima
quam quidē christus sibi desponsa
uit: que desponsata concipit et pa
rit. Desponsauit autem eam chri
stus anulo fidei. Osee tertio. Spōsa
bo te mihi in iusticia. Vnde dicit
agnes Anulo suo sbarrauit me:
et cetera. Designatur autē fides p
anulum. Sicut enim anulus gemis
ornatur: sic fides duodecim artici
lis quasi duodecim lapidibus pre
tiosis distinguitur et decoratur: quā
designatur per duodecim lapides
pretiosos qui erant in ouali vel
trocea summi sacerdotis ut dicitur
Apoca. xxviii. Ista autem fides de
bet habere amexam bonam opeā
tionem: spem et caritatem que eti
am in anulo designantur. Nam in
quantum in manu defertur bona
opera exprimuntur. Luce. xv. Da
te anulū in manu dei et cetera. Mul
tum enim sponsus pro malo habet si
sponsa sua anulum in archa vel i
bursa teneret et in manu non por
taret. Sic christo fides grata non
est quā est in corde et non manifesta

tur in opere. In quantum enim anu
lus est figure sperice que finē nō
habet spes signat que est inuisi
bilis et eternis. Ad Roma. viii.
Spes que videtur non est spes nā
quod videt quis quid sperat. Si
autem quod non videmus. pro pa
tientiam expectamus. In quantum
autem anulus ponitur in quarto di
gito signat caritatem. Dicunt enim
philosophi quod a corde quodam
na procedit que respondet in quar
to digito pro quod signatur quod spō
sa debet amare sponsum amore pro
cordiali. Mat. xxiiij. Diliges domi
num deum tuum ex toto corde tuo.
Ponitur tantum in vno digito ad
innuendum quod debet eum amare
amore singulari. In ceteris homo
vult habere sociū: sed non in amā
doyrorem. Sic et christus non vult
habere quod mundū cum ipso ama
mus. Jacobi quarto. Quicūque vo
luerit amicus seculi huius esse: mi
micus dei constituetur. Debet au
tem anulus esse aureus ad innuen
dum quod debet eum diligere amore
insuperabili. Sicut enim aurum sua
pretiositate omnia metalla excel
lit: sic amor sponsa sponse omnes
alios amores vincit. Vnde vir et
uxor patrem et matrem relinquunt
et ad inuicem sibi adherent. Vnde
etiam dicitur Genesis tertio. Re
linquet homo patrem et matrem
et adheret uxori sue. Sic etiam
amor quo dominum nostrum ihesu
christum crucifixū diligim⁹

ceteros amores expellere debet. Ma
 th. x. Qui amat patrem & matrem
 plus quam me non est me dignus
 Secundo anima postquam christo est de
 sponsata debet accipere & parere: de
 cuius conceptu dicit Augustinus in episto
 la ad probam & iulianam. Nec ex te
 rior fecundiorque fertilitas non in ve
 re gravescere: sed mente grande
 scire. non lassescere pectore sed cor
 de candescere. non visceribus terram
 sed celum orationibus paraturum. Sunt
 autem quedam mulieres que concipi
 unt sed nunquam pariunt. quedam
 que pariunt Et harum quedam pa
 riunt monstra: quedam tantum fe
 minas. quedam tantum masculos
 Ista autem moraliter persequamur.
 Sunt quedam que accipiunt bona
 proposita sed non pariunt per bona
 opera. Psal. lxxiij. Venerunt filie is
 rahel usque ad partum & virtus non
 erat parandi. De talibus dicit Ma
 th. xxiiiij. Ve pregnantibus & pa
 riantibus in his diebus Orate autem
 ne fiat fuga vestra hyeme & sab
 bato. Secundum Ambrosium loquitur
 hic dominus de die iudicii siue de mor
 te cuiuslibet. Pregnantes autem sunt
 secundum eundem qui dei timore & bono proposito
 conceperant & per bona opera non pe
 pererunt Nutrientes autem parvu
 los secundum eundem sunt qui infirma &
 debilia habuerunt opera. Vel aliter
 secundum Augustinum Pregnantes sunt qui ini
 quos conceptus in corde gerunt. Nu
 trientes sunt qui dyabolicas sug
 gestiones. pravis delectationibus

nuttiunt qui quidem dyabolicas sugge
 stiones dicuntur parvuli quoniam non possunt
 vincere nisi volentes. Ps. Sagitte
 parvulorum facte sunt plage eorum.
 Item Beatus qui tenebit & allidet
 puulos suos ad petram. Glosa.
 Beati qui puulos qui extingunt in a
 scuntur & motus malos ante quam cre
 scant retinent ne sint liberi & allidet
 ad petram & christum ut confracti
 de parent. Est ergo si nunc. Ve illi
 qui in die mortis inveniuntur in ti
 more dei bona proposita concepisse
 & opera infirma & parvula fecisse.
 Item. Ve illis qui iniqua & fideia
 habuerunt & qui dyabolicas sug
 gestiones. prava delectatione & con
 sensu nuttierunt. Deinde dominus
 subdit. Orate ne fiat fuga vestra
 hyeme aut sabbato. Dicitur au
 tem mors fuga. quia anima tunc
 fugatur a deo ut sibi ratione recedat
 a dyabolo ut eam in carcere
 recipiat. Caro fugatur a vermis
 ut ea comedant. divicie vero fu
 gan tur ab heredibus ut eos di
 ripient. Illi autem secundum Iulianum
 fugantur hyeme vel sabbato
 qui moriantur aut in frigore pec
 catorum. aut in otio honorum & ope
 rum. Unde etiam dicit beatus cri
 sostomus. Qui non habet illum
 ignem de quo dicit dominus Ig
 nem veni mittere in terram in hy
 eme morietur. etiam si fuerit in me
 dia estate Est ergo sensus ut oremus
 deum ne mors fiat in frigore
 peccati vel cum extinctione amoris

diuini nec cum otio operis homi.
Secundo etiam quedam sunt que
pariunt monstra. vt refert Augu-
stinus in libro de ciuitate dei qd tem-
poribus suis natus e homo duplex
in superioribus a simplex in inferiori-
bus. Habebat enim duo capita:
duo pectora a quatuor manus. Vnuq-
ue ventrem a duos pedes. Illi igitur
pariunt monstra qui fatiunt pec-
cata. Peccata enim fatiunt homi-
nem monstruosum. Magnum mon-
strum esset si quis fatiem retro et
deorsum ante haberet. Talis est qd
libet peccator qui habet fatiem retro
mundum p amorem respiciendo:
a tergum ante. deum obliuiscendo
Iere. quarto Verterunt ad me dor-
sum: a non fatiez. Maius monstrum
est si quis oculos a os in pedibus
haberet. Talis est auarus qui ad
terrena semper respicit. Ps. Ocu-
los suos statuerunt declinare i ter-
ram. De terrenis semper loquitur.
Isa. xxv. De humo eloquium tu-
um multabit. Maximus monstrum
est si quis caput deorsum a pedes
furfum haberet. Talis est superb-
us qd habet caput deorsum vana ama-
do. Amos. nono Auaritia in capi-
te omnium a pedes habet fursum
contra deum p superbiam recalci-
trando. Deut. xxxiii. Incessat-
est dilectus a recalciatruit. In su-
p maximum monstrum est si quis
celum deorsum a terram fursum vide-
ret. Talis est homo carnalis a lu-
ruiosus in quo carnalitas a sensu

alitas rationi dominae. Facit enim
celum id est rationem deorsum de se-
dere: a terram id est carnalitate
a sensuualitate fursum ascendere
Cum tamen dicatur Prover. xxv.
Celum fursum a terram deorsum.
Tercio igitur sunt quedam que
tantum filias pariunt. Illi quidem
filias pariunt qui quidem vicia
feminea fatiunt. Illi pariunt filiam
qui habet iracundiam que est vi-
tium muliebri quia mulieres de
facili irascuntur. Ecclesi. xxv. Non
est ira super iram mulieris. Sicut
enim proprium vitium viri est super-
bia: ita proprium vitium mulieris e
ira. Eccle. x. Non est innata homi-
nibus superbia: nec iracundia nato-
rum mulierum. quasi diceret. Ista vita
non habet a natura condita: sed
a natura corrupta. Et quia iraci-
dia est quasi proprium vitium muli-
eris: a ideo ira sibi citius apparet
i fatie qd viro. Et sicut visus ad pl-
uim candentem excrucatur: sic eius
animus ab ira obnubilatur. Et si-
cut saccus ptusus a aptus quod
intus est effunditur: sic eius animus
iratus aperte impropria dicit Ec-
clesiasti. vicesimo quinto. Nequi-
tia mulieris immutat fatiem eius:
a obcecauit vultum suum tanq-
visus a saccus ostendit in medio
proximorum. Ille parit aliam fili-
am qui habet emulationem a in-
uidiam que est vitium femineum.
a cito mulieres ad iram commo-
uetur. Vnde dicit beatus Augustinus

q̄ mulieres sunt naturaliter inui
 de. Ecclesi. septimo. Cum muliere
 tracta de hijs que emulatur. Ille
 autem aliam filiam parit qui ha
 bet mentis inconstantia; que est
 vitium femineu; quia mulieres
 sepe a cito mutantur. Vir em̄ be
 ne constans vir vn̄ de mille inue
 nitur: de mulierib⁹ autem nulla.
 Ecclesia. duodecim o. Vir de mille
 vnum reperit. mulierem ex omni
 b⁹ non inueni. Ideo fm̄ iura testi
 moniū mulieris in causa nō reci
 pitur. quia fm̄ ysidorū vanum a i
 stabile testimonium femina pro
 fert. Ille parit aliam filiam qui in
 feminis suis habet improvidenti
 am que similiter est vitium femine
 um. quia propter defectum discre
 tionis mulieres defacili decipiun
 tur. Et ideo serpens antiqu⁹ non
 iuit ad vicum sed ad muliere; sci
 ens q̄ facili⁹ mulier decipi posset
 ij. Thimo. secūdo Mulier seducta
 est. non vir. Ille parit aliam filia
 qui habet rixam a loquacitatem
 inimiam que est vitium femineū:
 quia mulieres sunt verbose a rixō
 se. Ecclesia. decimo septimo Tecta
 iugie perstillantia a litigiosa mu
 lier comparatur. Eiusdem. xv. A
 sensus arenosus in pedib⁹ vetera
 ni: sic mulier linguata homini q̄e
 to. Istas malas filias dyabolus
 libenter mittit. Vnde Augustin⁹
 sup̄ psal. Phara o masculos oc
 cidebat: feminas seruabat at id est
 vtutes suffocabat: corruptas nu

tri ebat. Quarto quedam pari
 unt masculos. Ista mulier signi
 ficat ecclesiam que omnes filios
 prout sūt in hac vita in vtero ge
 tit. Sed parit eos: cum ad celos
 transmittit. Augustin⁹ Sicut mu
 lier nato in hoc mundo homine
 letatur: ita ecclesia natis in vitam
 eternam fidelib⁹ exultatione ep̄le
 tur. Vna autem de maiorib⁹ cau
 sis ē quare puer ex vtero exire ap
 petit prius q̄ ad debitum comple
 mentum veniat: quia iam ibi nō
 inuenit debitum nutrimentum: a
 idō exire desiderat vt sufficientem
 cibum inueniat Sic etiam sancti
 viri cupiunt in celo renasci vt ibi
 possint refici a saturari In hoc em̄
 mundo non est satietas aliqua:
 sed esuries multa tam in munda
 nis viris q̄ in cōtemplatiuis Ho
 mines enim mundani appetunt
 diuitias a honores: a in hijs nul
 la est satietas. Vnde dicitur pro
 uerbiōrum tricesimo q̄ tria sunt
 insatiabilia scilicet terra sitiens.
 infernus a ignis. Infernus nō sa
 tiatur animabus a signat sup̄ bñ
 qui non potest saturari ambicio
 ne a dominio hominum. Vnde re
 fert valerius q̄ cum alexander au
 diuiss; ab anaxagora comite suo
 ex auctoritate sui superioris esse in
 numerabiles mundos suspirauit
 alexander a dixit. Deu me miser⁹
 quia nondum vno potitus sū mū
 do: a tamen ille qui volebat possi
 dere totum mundum possidebat

post modicam sepulturam vix quicquam
pedum Vñ quidam philosophus
ad eius sepulchrum veniens dixit.
Veri non sufficiebat ei totus mun-
dus: hodie sepultura quicquam pedum
est contentus. Terra sitiens non
potest satiari aqua et signat auarum
eum qui est instar ydropici: quia quan-
to plus bibit: tanto plus sitit. Ec-
clesia. quanto. Auarum non implebitur
pecunia. Ignis non satiat ap-
pensione lignorum et signat luxuriosum:
quia quanto plus delectationibus
occupatur: tanto plus inflam-
matur. Eccle. xxviii. Secundum ligna sicut
sic ignis exardescit. Similiter viri
spirituales et contemplatiui tria de-
siderant. scilicet amare deum et hunc de-
lectari in deum et ipsum cognoscere
Sed in istis in presenti satietatem
habere non possunt. Item alia tria insa-
tiabilia que ponit salomon. scilicet oculum
in auribus et cor. Eccle. p. Non satiabitur
oculus visu: nec auris implebitur
auditu. Quid est quod fuit. et ipsum
quod futurum est. Quid est quod factum
est. et ipsum quod fatiendum est. Oculum
enim non potest satiari in videndo
pulchros colores. auris in au-
diendo iocundos rumores. cor in co-
gitando modo presentia. modo preterita.
modo futura. Ideo dicit. Quid est
quod fuit. In viris igitur spiritu-
alibus non potest oculus hic satia-
ri in videndo pulchritudinem dei.
Nec auris audiendo dulcem inspi-
rationem. Nec cor in afficiendo se-
cunda dulcedine dei. In futuro au-

tem ista tria saturabuntur. Prop-
ter quod dicitur Corinthe. ii. Quod
oculus non vidit nec auris audi-
uit: nec in cor hominis ascendit. quod
preparauit deus his qui diligunt eum.

¶ Sequitur dominica quarta.

¶ Sermo primus.

Uado ad eum qui me misit.
et nemo ex vobis in-
terrogat me quo vadis
etc. Johan. xvi. Quan-
do aliquis paterfamilias est lon-
gius profecturus: familie sue hoc pro-
mo dicit. Et si viderit eos contrista-
ri eos consolatur dicendo. quia in bre-
ui reuertetur. vel quod mittet eis alium
tanquam se qui eos consolabitur. vel
occasione sui recessus magna vti-
litas procurabitur. Sic dominus no-
ster ascendens in celum. primo di-
scipulis suis recessum predixit. Cum
dixit. Vado ad eum qui me misit
et cetera. Et quia vidit eos contri-
stari consolatur eos. Primo pro-
mittendo eis suam celere reuer-
sionem. ut etiam recolit in euange-
lio precedentis dominice. vbi dicitur.
Modicum et iam non videbitis
me et iterum modicum et videbitis
me et cetera. Deinde promittendo
alium missurum tanquam seipsum
consolatorem. Cum ait. Si enim
non abiero et cetera. Deinde de suo
recessu magna utilitas est. scilicet mun-
di argutio et apostolorum instructio